

آيا ڪائينات ۽ يوتور غار په داخل ڪي شتون لري؟

Ketabton.com

ليکوال: انجينر جليل خان آرمان

تماس:

۰۷۰۵۷۶۰ ۱۶۷

آيا کائنات د يوتور غار په داخل کې شتون لري

په کائنات کې موږ تور غارونو په هکله تاسو به مخکې زيات معلومات تر لاسه کړي وي. دا داسې راز داره غارونه دي کوم چې د يو غټ ستوري له مړينې څخه وروسته جوړېږي او د يو ستوري مړينې ته موږ *super nova* وايو.

د *super nova* چاودنه دومره شديدې وي چې د څو نوري کاله ليرې فاصلي پورې ددې وړانګې ليدل کيدای شي. نو د ستوري د چاودنې څخه وروسته ددغه ستوري شديد ترينه جذبې قوې په واسطه په فضاء کې يو ژوروالی رامنځته شي کوم ته چې موږ تور غار وايو. ددې تور غار په يو خاصه نقطه کې چې *event horizon* نومېږي هر شي چې لاړ شي که هغه يو ستوري وي ، ډبره او يا هم کوم انسان او يا هم کومه نور هيڅکله بيا نه شي راتلی ددې مطلب دا دی چې د تور غار د باندې څه روان دي ددې په اړه خو موږ تر يو حده پورې معلومات لرو مګر ددې دننه څه شي شتون لري ، ددې په اړه موږ دقيق معلومات نه لرو ، لحاظاً ددغه موضوع په اړه مختلف نظريات وړاندې شوي .

تر اوسه پورې موږ انسانانو سره د کائنات د پيل په اړه کومه په زړه پورې نظريه چې شتون لري هغه د لوی درز نظريه يعنی د *big bang theory* ده. ددغه نظريې په مطابق د يو نه ښکاره کيدونکي نقطې ، د کوم په داخل کې چې لا محدوده انرژي موجوده او لا محدوده کتله موجوده وه ، د يو غټي چاودنې په کولو سره ۱۴ بيليونه کاله مخکې ددې کائنات پيل کوي کوم چې نن ورځ تر لامحدوده فاصلو پورې غځيدلی ده او دا کائنات دومره دی چې د کوم مشاهدې وړ کائنات په اړه چې موږ معلومات لرو يا د کائنات تر څومره ليرې ځايه پورې چې موږ معلومات تر لاسه کړي هغه ددې قطر ۹۳ بيليونه نوري کاله دی مګر ددغه ۹۳ بيليونه نوري کاله ها خوا ته نور څه موجود دي ، موږ انسانان تر ننه نه پرې پوهېږو ځکه تر کومه ځايه چې موږ دغه کائنات مطالعه کړي يعنې تر ۹۳ بيليونه نوري کاله پورې دې ته موږ د مشاهدې وړ کائنات (*observable universe*) وايو او ددغه د مشاهدې وړ کائنات ها خوا ته نور کائنات هم موجود او موږ دې ته نه مشاهده شوی کائنات (*non observable universe*) وايو ، که انسان د ټکنالوژي هر څومره کوشنې ورکړي بيا هم د مشاهدې وړ کائنات ها خوا نه شي تللی .

خير رابه سو خپلې موضوع ته ، ساينسپوهانو په نژدې وخت کې يوه نظريه وړاندې کړې د کوم په مطابق چې دوي دا وايي چې دغه ټوله کائنات يعنې هم مشاهده شوی کائنات او هم نه مشاهده شوی کائنات د يو غټ تور غار په داخل کې موجود دی.

پوهېږم چې ددغه خبرې په اوريدو سره ستاسو حالت به بدل شوی وي ، تاسو به ډير حيران ياست او دا به وايست چې آخر داسې څنگه ممکن کيدای شي؟

په ۲۰۰۴ م کال کې نيکودم چې پوپلوسکې خپله يوه څيړنه خپره کړه او دا نظريه يې په کې وړاندې کړه د کوم په مطابق چې زموږ ټوله کائنات په تور غار کې شتون لري د کوم جسامت چې لامحدود يعنی د مشاهدې وړ نه دی ، دده د نظريې په مطابق دا ټوله کائنات چې نن ورځ موږ په کې اوسېږو د تور غار په داخل کې شتون لري.

دغه نوې نظريه يقينان د حيرانتيا او نه منلو سبب كيدای شي ، مگر په دغه نظريه كې ځيني داسې خبرې او نقاط شته كوم چې انسان فكر كولو ته مجبور كوي مثال په توگه د جسامت له لحاظه تور غارونه په کوچني او لوی دواړه حالتونو كې شتون لري ، دا تور غارونه دومره غټ هم كيدای شي چې موږ يې فكر لا نه شو كولی.

تر اوسه پورې چې انسانانو د مشاهدې وړ كائنات كې تر ټولو غټ تور غار چې پېژندلی د هغه نوم تون ۶۱۸ (TON 618) دی .
آيا تاسو فكر كولاى شي چې دغه تور غار به په جسامت كې څومره غټ وي ؟ فكر وركړي!

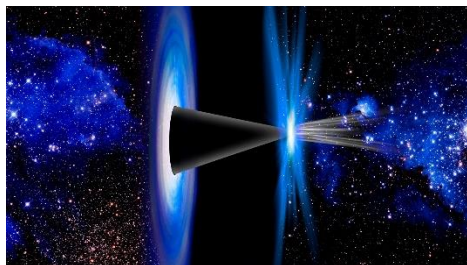
نور يعنې رڼا كوم چې په كائنات كې تر ټولو تيز سرعت لري كوم چې په ثانيه كې ۳۰۰۰۰۰ كيلومتره فاصله بشپړه وي ، كه د نور په دغه سرعت سره موږ انسان مسلسل يو كال په خلاء كې سفر وكړو نو يو نورى كال به ترې جوړ شي ، زموږ د شيدو لار كېكشان په كوم چې زموږ شمسي نظام هم شامل دی ، تر ۱۰۰۰۰۰ نورى كاله پورې غځيدلى ده يعنې د كه موږ د نور په سرعت سره دا وغواړو چې د شيدو لار كېكشان څخه ووځو نو ۱۰۰۰۰۰ نور كاله وخت به په كار شي. زموږ هغه د شيدو لار كېكشان په كوم كې چې ميلیونه او بيليونه ستورى موجود دي او د دوي فاصلات هم د ختمولو نوم نه اخلي مگر آيا تاسو فكر كولاى چې د تون ۶۱۸ جسامت تقريبا ۳۲۰۰۰۰ نورى كاله فاصلى پورې غځيدلى دی يعنې دغه تور غار زموږ د شيدو لار كېكشان څخه ۳ چنده زيات پراخ دی.

كله چې يو ډير غټ ستورى په چاودلو سره د تور غار پر ځای په نيوترون ستورى باندې بدل شي ، نو دده كتله د جاذبې قوې له امله زيات كثافت پيدا كړي يعنې په کوچني ځای كې ډير زيات ذرات سره راټول شي د كوم له امله چې دده د کوچني جسامت په واسطه د يو مړ شوی ستورى كتله څو سوه واړى زيات شي د مثال په توگه د يوې كاچوغي په اندازه جسامت لرونكى نيوترون ستورى كتله په ځمكه كې موجود د ماونټ ايويريسټ د غر له كتلى سره برابر دی .

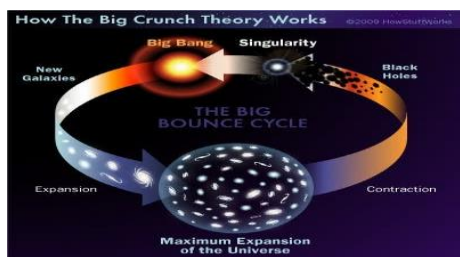
بلکل په همدغه ترتيب سره د تون ۶۱۸ تور غار كتله د ۶۶ بيليونه لمړونو د كتلى سره برابر دی ، په ياد مووى چې زموږ د شمسي نظام لمر د يو متوسط درجى ستورى دی كوم چې زموږ له ځمكى څخه ۱۳۰۰۰۰۰ واړى زيات غټ دی او د ټوله شمسي نظام كتله ۹۹ فيصده كتله يوازى د لمر په واسطه برابريږي . كه زموږ د لمر په څير ۶۶ بيليونه نور لمرونه يا ستورى سره يو ځای كړو نو د دوي جسامت په څومره غټ شي او د دوى وزن به څومره زيات شي يقينان د مشاهدې وړ به نه مگر دومره زيات ځای په كائنات يوازى تون ۶۱۸ په نامه تور غار نيولى او ۶۶ بيليونه ستورى په يوازى كولو سره چې څومره وزن جوړيږي دومره يوازى ددغه ياد شوى تور غار دی .

كوم دغه تر يو څه حده پورې دغه نظريه ممكن كوي چې كيدای شي د يو ډير غټ تور غار په داخل كې زموږ دغه كائنات شتون ولري مگر موږ پرى نه خبريږو.

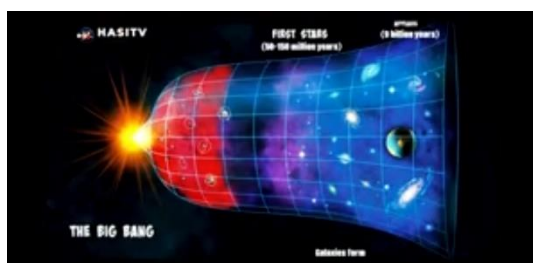
دويمه خبره دا ده چې د تور غار موضوع هم اول تر يوې نظريې پوره محدوده وه ، تر هغه وخته پورې چې لومړى ځل لپاره انسانانو يو حقيقي تور غار وليدلى . نو فعلاً دغه نظريه كائنات د يو تور غار په داخل كې دی حقيقت يوليونتوب او د نه منلو وړ به ښكاري . په راتلونكي وختونو كې ددې د باور وړ ثبوتونه دا ثابتولى شي.

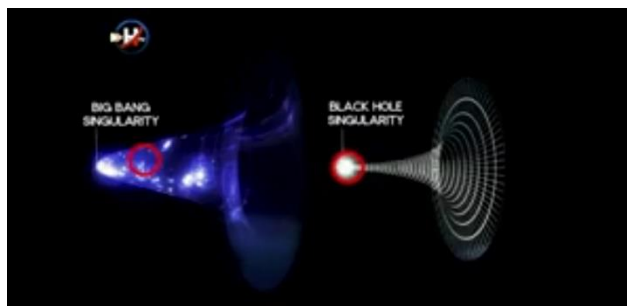
ددغه تور غار په داخل کې یو کوچنی نقطه یا ځای شتون لري کوم ته موږ واحدتوب (*singularity*) وایو د کوم حجم څي صفر وي او کثافت یې لامحدود ، هر شی چې په تور غار کې داخل شي هغه ددې واحدتوب برخه جوړه شي او دغه واحدتوب یا *singularity* بلکل هغه واحدتوب یا *singularity* بیانوي د کوم څخه چې زموږ د کائنات پیل وشو او دغه واحدتوب یا *singularity* د هر تور غار په داخل کې شتون لري.

په ۱۹۶۰ م کال کې سټیفین هاوکینګ دغه خبره کړې چې نن ورځ کوم کائنات چې موږ د پراخیدو په حال کې وینو که چېرې موږ دا برعکس عمل سره یې تصور کړو نو دغه خبره به ثابته شي چې دا هر څه یعنی دا ټوله کائنات په

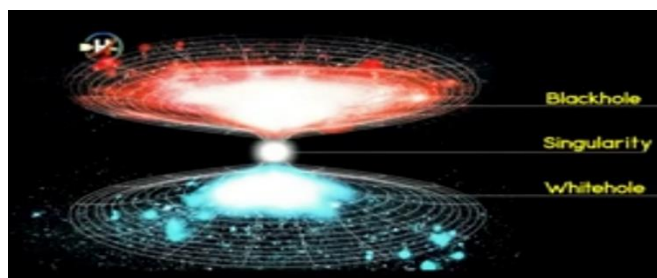
ماضي کې په نقطه کې قید وو ، د کوم په چاودلو سره چې ددې نظام پیل وشو او دغه نقطې ته هم واحدتوب یا *singularity* ویل شوي یقینان ستاسو په باور به کیږي مګر تاسو یو ځل په انځور کې ښودل شوي د تور غار او د لویې چاودنې ماډل ته وګوري ، دا بلکل یو ډول نه ښکاري ، په دوي دواړو فقط د یوه شي فرق دی هغه دا چې تور غارونه شیان د ځان طرف ته کشوي خو ددې برعکس د لوی چاودنې وروسته

د یوې قوي واسطه یو له بله ليري کيږي او فاصلات تر منځ زیاتيږي د کوم له امله چې د کائنات په پراخیدو دی .

مګر ددې مشکل د حل لپاره هم یوه بله نظریه هم موجوده ده ، هغه دا چې تور غار شیان د ځان طرف ته راکشولو سره کوم بل ځای ته یې ورسوي د یعنی که تور غارونه د خپل یوې خولې په واسطه شیان راکشوي نو بلې خولې په واسطه کوم بل ځای

ته یې ولېږي او دغه بله خوله یې د سپین غار (*white hole*) په نامه یادېږي مګر دغه دواړې خولې د یو واحدتوب یا *singularity* سره منبتي وي .

اوس نو دغه خبره یو څه په غور سره واورئ . ساینسپوهان دا وایي چې زموږ د کائنات پیل کیدای شي داسې شوی وي چې یو غټ تور غار کوم چې د یوې واحدتوب سره منبتي دی ، دده په داخل کې لا محدوده کتله او انرژي د کوم ځای دده د جاذبې

قوي له امله دده واحدتوب یا *singularity* ته داخل شوه او دغه واحدتوب یا *singularity* هغه واحدتوب یا *singularity* ده ۱۴ بیلېونه کاله په خوا په چاودلو سره ددې کائنات پیل وکړ یا داسې وایي شو چې په دغه غټ تور غار کې داخليدونکي هر شي

دده د واحدتوب یا *singularity* څخه دده د بلی خولی یعنی سپین غار (*white hole*) په واسطه د باندې راوه وتل کوم چی نن ورځ موږ د کائنات په توګه پی وینو .

د فزیک په داخل کی یوه نظریه موجوده ده کوم چی *fecund universe* theory په نامه یادېږي کوم چي په ۱۹۹۲ م کال کی دلی سمولین په نامه

ساینسپوه له خوا وړاندې شوه ، د کوم په مطابق چی هرکله کوم شی یو تور غار ته داخل شی ، هغه که ستوری یا کوم بل څه ټوله ددغه تور په واحدتوب یا *singularity* کی ځای پر ځای کیږي او هر څومره چی په ده کی زیات شیان ځای پر ځای کیږي ددغه واحدتوب یا *singularity* جسامت هم غټیږي او آخر کار کله چی دده جسامت د پراخیدو آخری حد ته ورسېږي یعنی دی نه شی کولای چی نور موادی یا شیان په ځان کی ځخیره کړي ، نو

د یوې لوی چاودنې په کولو سره د سپین غار (*white hole*) په شکل کی یو نوی کائنات پیدا کړی لکه څرنګه چی زموږ د کائنات په قضیه کی وشو . اوس په دغه نوی کائنات کی نور زیات تور غارونه به جوړ شی ، زیات ستوری به جوړ شی ، زیات شمسی نظامونه او کهکشانونه به جوړ شی یعنی یو نوی کائنات به جوړ شی او په دغه کائنات کی رامنځته کیدونکی نور تور غارونو کی به نور نوی کائناتونه به هم جوړ شی او دا سلسله به مسلسل روانه وی ، نو دغه عالم د راپی په مطابق هر تور غار کی یو کائنات شتون درودلی شی.

که ددغه خبری په اړه موږ قرآنکریم وڅیړو نو قرآنکریم ددی په اړه داسی فرمایلی. الله تعالی فرمایلی په صوره طارق آیات نمبر ۱ څخه تر ۳ پوری:

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ، وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ، النَّجْمُ الثَّاقِبُ

ترجمه: قسم دی په آسمان او د شپې په څرګندیدونکی او ته څه پوهېږي چي د شپې څرګندېدونکی څه دی ، هغه ځلېدونکی ستوری دی.

په بل ځای کی الله تعالی په صوره واقعه کی فرمایلید په آیات نمبر ۷۵ او ۷۶ کی:

ترجمه: نو داسی نه ده ، زه د ستورو د پریوتلو په ځایونو باندی قسم خورم او که وپوهیږئ نو دا ډېر لوی قسم دی.

د معراج په شپه نبي عليه السلام ټولې آسماني لارو په تيرولو سره اووم آسمان ته يعنې يو نوي کائنات ته لارې ، هغه لاره کوم چې د ټولو مخلوقاتو آخر حد دی ، آيا دغه لاره د يو تور غار د شتون په هکله اشاره نه کوي چې د يو نوي کائنات لاره خلاصه شوه کوم چې زموږ ددغه کائنات څخه ډير جلا ده .

د تور غار په اړه دغه نوي نظريات تر اوسه يوازي تر فکري نظرياتو پورې محدود دی ، ددوی ثابتول لا تر اوسه پاته دی مگر په دواړو حالتونو کې د قرآنکريم د آياتونو په مطابق تور غار د کائنات داسې راز داره اجسام او ځايونه دی کوم چې د کائنات قوانين نه مني او کوم بل کائنات ته د تللو لار ده .

مگر مهم سوال دا ده آيا دا غارونه هغه کائنات ته د تللو لار ده په کوم کې چې موږ اوسېږو او يا هم کوم نوي کائنات ته د تللو لار ده يعنې آيا دغه تور غارونه موږ د خپل کائنات د يو سر څخه بل سر ته ليري او يا که کوم نوي کائنات ته موليري؟ اوس تاسو ددی سوال جواب په اړه څه فکر کوي خپل رايه راسره شريک کړي .

خو تر ټولو مهمه خبره دا ده چې موږ مسلمانان د ساينس په هغو خبرو او نظرياتو باندې بايد باور وکړو چې الله تعالی موږ ته د قرآنکريم له لارې ښودلی او باور مو بايد هميشه په الله تعالی او د هغه په رسول وي.

ستاسو قيمتي وخت په راكولو سره نړۍ نړۍ مننه

با احترام

انجينر جليل خان آرمان

تاريخ: ۱۴۰۵/۱/۳

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English